

Právo členského státu - Rumunsko

 Upozorňujeme, že výchozí [ro](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

Tato stránka obsahuje informace o rumunském právním systému a přehled rumunského práva.

Prameny práva

Prameny rumunského práva jsou:

- rumunská ústava,
- zákony přijaté parlamentem (ústavní zákony, institucionální zákony a obecné zákony),
- dekrety prezidenta republiky,
- normativní akty vlády (nařízení vlády, mimořádná nařízení, rozhodnutí),
- normativní akty vydané ústředními orgány státní správy (vyhlášky ministerstev, pokyny a nařízení),
- normativní akty vydané orgány místní samosprávy (župní rady, obecní rady, Rada hlavního města Bukurešti),
- legislativa EU (nařízení, směrnice),
- mezinárodní smlouvy uzavřené Rumunskem.

Druhy právních nástrojů – popis

Součástí rumunského právního rámce jsou následující právní nástroje:

- Rumunským předpisem nejvyšší právní síly je **ústava**. Ta upravuje strukturu Rumunska jako národního, jednotného a nedělitelného státu, vztahy mezi výkonnou, zákonodárnou a soudní mocí a mezi státními orgány, občany a právníckými osobami.
- Ústavní právo vydává ústavní moc – jinými slovy ústavodárné shromáždění, které bylo zvoleno a zasedá za tímto účelem.
- **Institucionální právo** upravuje oblasti, které jsou pro stát velmi důležité, jako jsou státní hranice, občanství, státní znak, právní předpisy týkající se vlastnictví a dědictví, organizace referend, trestné činy, rozsudky a jejich výkon, organizace a fungování Vrchní rady soudců a státních zástupců, soudů, státních zastupitelství a účetních dvorů, práva osob poškozených veřejným orgánem, národní obrana, organizace vládních subjektů, politické strany.
- **Obecné právo** upravuje všechny ostatní oblasti, na které se nevztahuje institucionální právo. Obecný zákon nemůže doplňovat ani upravovat normu vyšší právní síly, například institucionální zákon nebo ústavu.
- Ve zvláštních případech (parlamentní prázdniny) mohou být některé oblasti určené parlamentem na základě přenesené pravomoci upravovány **nařízením vlády**. Tato nařízení jsou vydávána na základě zvláštních aktů o přenesení pravomoci, a to v rámci a za podmínek v nich stanovených. V naléhavých situacích může vláda v případě nutnosti vydávat mimořádná nařízení v jakékoliv oblasti.
- **Rozhodnutí vlády** stanoví způsob účinného provádění zákonů a další organizační aspekty jejich provádění.
- **Legislativní akty** vydané **ústředními státními orgány** (vyhlášky a pokyny) se vydávají pouze na základě právních předpisů a za účelem provádění právních předpisů a rozhodnutí a nařízení vlády.
- **Akty vydané autonomními správními orgány.**
- **Akty vydané místními orgány státní správy** (župní rada, obecní rada, Rada hlavního města Bukurešti) upravují oblasti působnosti orgánů místní samosprávy.

Další prameny práva

- Judikatura Evropského soudu pro lidská práva a soudů EU.
- Zatímco vnitrostátní judikatura není pramenem práva, rozhodnutí Nejvyššího kasačního trestního soudu, jejichž cílem je zajistit jednotný výklad ustanovení právních předpisů, představují bezesporu sekundární prameny práva. Stejně tak lze na rozhodnutí Ústavního soudu s dopadem *erga omnes* a nikoliv *inter partes litigantes* nahlížet jako na sekundární prameny práva.
- V souladu s článkem 1 zákona č. 287/2009 o občanském zákoníku jsou prameny občanského práva právní předpisy, **postupy a obecné právní zásady**. Postupy se rozumí tradice (zvyky) a profesní postupy.
- Uvedená ustanovení stanoví následující pravidla uplatňování postupů jako pramenů práva:
- Postupy se použijí v případech nestanovených zákonem. Pokud postupy neexistují, použijí se právní ustanovení pro obdobné situace nebo obecné právní zásady.
- Ve věcech upravovaných právními předpisy se postupy použijí pouze v míře stanovené v právních předpisech.
- Pouze postupy, které jsou v souladu s veřejným pořádkem a dobrými mravy, jsou považovány za prameny práva.
- Zúčastněná strana musí prokázat existenci a obsah postupů. Postupy zveřejněné ve sbírkách vypracovaných orgány nebo organizacemi autorizovanými v dané oblasti se považují za existující, pokud není dokázán opak.

Hierarchie právních norem

Hierarchie rumunských právních norem je následující:

- Na prvním místě v hierarchie právních norem je rumunská ústava a ústavní právo. Všechny ostatní právní předpisy a normy s nimi musí být v souladu.
- Na druhém místě v právní hierarchii je institucionální právo. Parlament přijímá institucionální zákony kvalifikovanou většinou.
- Na třetí úrovni právních norem je obecné právo. Obecné zákony přijímá parlament prostou většinou. Obecný zákon nemůže doplňovat ani upravovat například institucionální zákony či ústavu.
- Čtvrtým typem právní normy jsou nařízení vlády.
- Na pátém místě v právní hierarchii jsou rozhodnutí vlády.
- Šestá typem právní normy jsou legislativní akty vydané ústředními státními orgány a akty vydané autonomními správními orgány.
- Normativní akty vydané místními orgány státní správy (župní rada, obecní rada, Rada hlavního města Bukurešti) jsou na posledním místě v právní hierarchii.

Institucionální rámec

Instituce, které přijímají právní normy

Podle ústavy je stát založen na ústavně demokratickém principu **dělbý moci (zákonodárná, výkonná a soudní moc) a na principu rovnováhy sil a systému brzd a protívah**.

Pravomoci jsou rozděleny a vykonávány parlamentem, vládou a soudními orgány. Rovnováhu sil mezi orgány veřejné správy a občany zaručují dále Ústavní soud, rumunský veřejný ochránce lidských práv, účetní dvůr a legislativní rada.

Hlavním orgánem zastupujícím občany je parlament, který je současně jediným zákonodárným orgánem v zemi. Parlament se skládá z [Poslanecké sněmovny](#) a [Senátu](#). **Zákonodárná pravomoc je téměř výlučně svěřena** parlamentu, ale v některých případech se parlament o tuto funkci dělí s výkonnou mocí (vládou) a s voliči (občany).

[Vláda](#) může vydávat nařízení, a to na základě konkrétního zákona přijatého parlamentem, který jí k tomu zmocňuje. Za výjimečných, mimořádných okolností, kdy je nutné naléhavě přijmout řešení, může vláda vydávat i mimořádná nařízení.

Legislativní proces

Legislativní proces se skládá ze tří fází:

1. Vládní fáze nebo předparlamentní fáze zahrnuje:

- Zpracování legislativního návrhu na úrovni vlády.

- Předložení legislativního návrhu k veřejné konzultaci.
- Projednání návrhu v Legislativní radě, projednání na ministerské úrovni a s ostatními relevantními orgány.
- Přijetí legislativního návrhu na úrovni vlády.

2. Parlamentní fáze zahrnuje:

- Předložení legislativního návrhu jedné z komor (Poslanecké sněmovně nebo Senátu jako první komoře), a to na základě kompetencí stanovených v rumunské ústavě.
- Projednání a přijetí zprávy/oznámení o legislativním návrhu stálými parlamentními výbory (v určitých situacích speciálními výbory).
- Při plenárním zasedání vydá první komora ve lhůtě 45 dnů od předložení stálému výboru stanovisko k legislativnímu návrhu a souvisejícím návrhům.
- V případě kodexů a jiných zvláště komplexních zákonů je lhůta prodloužena na 60 dnů.
- V případě mimořádných vládních nařízení je tato lhůta třicetidenní.
- V případě nedodržení termínů se má automaticky za to, že legislativní návrhy jsou přijaty, a postupují se Poslanecké sněmovně ke konečnému rozhodnutí.

Legislativní návrhy jsou předmětem dalšího hlasování (schváleny nebo zamítnuty) a předloženy podle situace Poslanecké sněmovně nebo Senátu za účelem přijetí konečného znění legislativního aktu.

3. Poparlamentní fáze zahrnuje:

- Kontrolu ústavnosti zákona (kontrola *a priori*) (Ústavní soud ověří slučitelnost zákona s ústavou). O tuto kontrolu může požádat [rumunský prezident](#), předseda jedné z komor parlamentu, vláda, Nejvyšší kasační a trestní soud, rumunský veřejný ochránce práv nebo alespoň 50 poslanců či alespoň 25 senátorů, popř. kontrola může proběhnout z moci úřední.
- Nakonec **je zákon do 20 dnů od přijetí vyhlášen prezidentem**. Jestliže prezident požádá o přezkoumání zákona nebo prověření jeho ústavnosti (tento požadavek může být vznesen pouze jednou), bude zákon vyhlášen do 10 dnů od jeho přijetí po tomto přezkoumání nebo po přijetí potvrzení od Ústavního soudu o jeho souladu s ústavou.
- Zákon nabude účinnosti do tří dnů od jeho zveřejnění v části I rumunského Úředního věstníku nebo k pozdějšímu datu stanovenému tímto zákonem.

Právní databáze

[Rumunská právní databáze](#), kterou vlastní a spravuje rumunská Legislativní rada, zajišťuje přístup ke kompletnímu rumunskému právu (zákony, nařízení vlády, rozhodnutí vlády atd.).

Tato databáze je online verzí *rejstříku rumunské legislativy*, což je oficiální databáze rumunské legislativy, ve které lze nalézt přesné a správné informace ohledně právního statusu každého zákona v průběhu času.

Rozsah databáze je od roku 1864 dodnes.

V databázi lze vyhledávat podle:

- kategorie/typu normativního aktu,
- čísla,
- roku (období) vydání,
- doby zveřejnění,
- úředního vyhlášení (typ, číslo, rok),
- klíčových slov,
- statusu aktu (v platnosti, platnost vypršela),
- dalších kritérií (legislativních, individuálních/zveřejněných, nezveřejněných).

Na intranetu **Legislativní rady** je k dispozici databáze s podrobnými právními informacemi, které jsou třeba při projednávání návrhů legislativních aktů v předparlamentní fázi nebo pro poskytování užitečných informací v rámci legislativního procesu.

Do další [právní databáze](#) (uspořádané jinak) je přístup možný z internetové stránky [Poslanecké sněmovny](#) (jedna z komor parlamentu). Je možné vyhledávání podle následujících kritérií:

- typ normativního aktu,
- číslo,
- datum,
- orgán veřejné správy, který normativní akt vydal,
- datum zveřejnění a klíčová slova (v názvu i v hlavním textu aktu).

Je přístup do databáze zdarma?

Ano, přístup do databáze je **zdarma**.

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 20/03/2014